

Gemensamt uttalande:

Det afghanska och europeiska civilsamhället motsätter sig EU:s engagemang med talibanerna angående utvisningar.

Vi, undertecknade civilsamhällesorganisationer (CSO), inklusive afghanska diasporaorganisationer över hela Europa, är djupt oroad, upprörda och besvikna över rapporter om att Europeiska unionen (EU) avser att vara värd för representanter för talibanerna i Bryssel för diskussioner om utvisningar till Afghanistan.

Att öppna dörrarna till Bryssel för representanter för talibanerna för att diskutera utvisningar skickar en farlig och förödande signal när Afghanistans folk fortsätter att utvärda en av världens allvarligaste människorätts- och humanitära kriser under talibanstyret. Internationella brottmålsdomstolen (ICC) har utfärdat arresteringsorder mot talibanernas ledning och många talibanledare finns på EU:s och FN:s sanktionslista. Den föreslagna inbjudan undergräver EU:s trovärdighet, värderingar och långvariga åtaganden för mänskliga rättigheter, demokrati, ansvarsskyldighet och internationell rätt.

Sedan talibanerna tog makten i augusti 2021 har de systematiskt avvecklat konstitutionella skydd, utslutit kvinnor och flickor från det offentliga livet, våldsamt undertryckt oliktankande och mycket mer, och lett en regim präglad av diskriminering och rädsla. Flera FN-experter och internationella människorättsorganisationer har karakteriserat talibanernas behandling av kvinnor och flickor som en potentiell könsapartheid.

EU:s egna fem riktmärken, som uttryckligen villkorade allt engagemang med talibanerna med respekt för mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen och Afghanistans internationella skyldigheter, bör vägleda alla engagemang med talibanerna. Att samarbeta med talibanerna om deportationer motsäger inte bara dessa riktmärken utan ignorerar också Europaparlamentets upprepade resolutioner som uppmanar till en principiell, rättighetsbaserad strategi gentemot Afghanistan. Parlamentets senaste resolution (maj 2026) beklagar den föreslagna inbjudan av talibanernas representanter till Bryssel och uppmanar Europeiska kommissionen och utrikestjänsten att inte erkänna och inte normalisera talibanregimen.

För miljontals afghaner, särskilt afghanska kvinnor och flickor, människorättsförsvarare, journalister, akademiker, domare, konstnärer, tidigare statsanställda, etniska och religiösa minoriteter, HBTQI+-personer och de som tvingats i exil, symboliserar Bryssel försvaret av demokratiska värden, mänsklig värdighet, internationellt skydd och principiellt stöd för mänskliga rättigheter, inklusive i Afghanistan. EU har spelat en avgörande roll i att ständigt visa oro över pågående kränkningar av mänskliga rättigheter i Afghanistan, bland annat genom sitt stöd till ett antal initiativ, inklusive nyligen inrättandet av en oberoende FN-mekanism för övervakning av mänskliga rättigheter, insatser som har värderats djupt och allmänt uppskattats av både afghaner och det internationella människorätts samfundet. Beslutet att vara värd för taliban representanter i Bryssel för att diskutera deportationer undergräver allt förtroende samt den legitimitet som hittills byggts upp.

Vi är särskilt oroad över att detta initiativ verkar kopplat till diskussioner om deportationer till Afghanistan. Den nuvarande verkligheten i landet gör sådana diskussioner djupt oansvariga. Afghanistan under talibankontroll kan inte anses vara säkert för utvisningar.

Mer än 90 % av de fördrivna afghanerna fortsätter att härbärgeras i Afghanistans grannländer, särskilt Iran och Pakistan. Medan afghaner fortfarande är bland de största nationella grupperna som söker asyl i Europa, är deras antal fortfarande relativt lågt jämfört med den bördan av fördrivna som bärs inom regionen och har minskat avsevärt under senare år.

Även om afghanska asylsökande i allmänhet gynnas av relativt höga bifallsbeslut (73,3 % i första instans år 2025, vilket även inkluderar nationella former av skydd), fortsätter de att möta djupt inkonsekvent och ojämlig behandling mellan EU:s medlemsstater. Bifallsbeslut för afghanska sökande har varierat från så högt som 98 % i vissa medlemsstater till under 5 % i andra, utan någon trovärdig förklaring kopplad till grunderna eller profilen i de berörda fallen. Sådana extrema skillnader tyder starkt på att afghaner i behov av skydd inte bedöms enligt enhetliga standarder och skyddsåtgärder i hela Europa.

Allvarliga farhågor angående säkerheten och lagligheten av utvisningar till Afghanistan har väckts redan före talibanernas maktövertagande. Idag gör den försämrade människorättssituationen, avsaknaden av effektivt rättsligt skydd, kollapsen av institutionella skyddsåtgärder och de pågående riskerna för förföljelse och repressalier bara tydligare att Afghanistan inte kan anses säkert för återvändande. Domstolar över hela Europa har med rätta ingripit för att stoppa utvisningar genom att erkänna dessa realiteter. FN:s människorättsorgan, inklusive FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR), har nyligen uppmanat stater att upphöra med den ofrivilliga återvändanden till Afghanistan med tanke på den allvarliga och pågående människorättssituationen i landet.

UNHCR:s officiella bedömning av situationen är att många asylsökande afghaner kommer att ha internationellt skyddsbehov. Där afghaner inte befinner sig i behov av skydd, bör europeiska länder prioritera rättighetsbaserade och hållbara alternativ, inklusive beviljande av laglig status, tillgång till uppehållstillstånd och andra åtgärder som säkerställer värdighet, stabilitet och skydd för afghaner som inte kan återvända säkert.

Varje försök från EU eller dess medlemsstater att främja utvisningsarrangemang med talibanerna riskerar att bryta mot principen om non-refoulement, en hörnsten i internationell flykting- och mänskliga rättigheter som förbjuder överföring av individer till situationer där de riskerar förföljelse, tortyr eller annan allvarlig skada.

Det afghanska civilsamhället, särskilt afghanska kvinnoledda organisationer och människorättsförsvarare, har upprepade gånger varnat för en politik som bidrar till den politiska normaliseringen av talibanerna samtidigt som offrens röster och de som direkt berörs av talibanstyret utesluts. Återigen verkar de som kommer att bli djupt påverkade i sin framtid och säkerhet, marginaliseras i pågående diskussioner. Vi kan inte acceptera detta.

Vi uppmanar därför Europeiska kommissionen, EU:s medlemsstater och Europeiska utrikestjänsten att:

- Omedelbart ompröva och avbryta alla planerade inbjudningar eller officiella värdskap för taliban representanter i Bryssel;
- Säkerställa att alla engagemang som rör Afghanistan förblir strikt villkorade av mätbara och verifierbara förbättringar av mänskliga rättigheter, särskilt kvinnors och flickors rättigheter;
- Avvisa alla samarbetsarrangemang som underlättar utvisningar till Afghanistan under nuvarande förhållanden;
- Fullständigt upprätthålla principen om non-refoulement och EU:s skyldigheter enligt internationell flykting- och människorättslagstiftning;
- Garantera meningsfulla och strukturerade samråd med det afghanska civilsamhället, kvinnorättsförsvarare, flyktingledda organisationer och människorättsexperter i alla politiska diskussioner som rör Afghanistan;
- Utöka säkra och legala skyddsvägar för afghaner i riskzonen, inklusive tillgång till asyl, familjeåterförening, humanitära viseringar, vidarebosättning och omlokalisering;
- Fortsätta stödja oberoende internationella ansvarsskyldighetsmekanismer som dokumenterar kränkningar och eventuella internationella brott som begåtts i Afghanistan;
- Säkerställa att EU:s Afghanistan-politik förblir fast förankrad i mänskliga rättigheter, demokratiska principer och ansvarsskyldighet snarare än till målet att hindra migration genom avskräckning.

Undertecknare av ovan text, här översatt till Svenska, per juni 2026

1. Afghanistan and Central Asian Association
2. Afghanistan LGBTIQ+ Organisation
3. Afghans Empowered.org
4. Africa Solidarity Centre Ireland (ASCI)
5. AFRICAN MEDIA ASSOCIATION MALTA
6. ARENE (Afghan Refugees Experts Network in Europe)
7. ASB
8. Association for Integration and Migration (Simi)
9. asylkoordination austria
10. AWO Bundesverband e.V.
11. Center for Migration, Gender, and Justice
12. Centre for Peace Studies

13. Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME)
14. Ciré
15. Deutsch-Afghanische Freundschaftsgesellschaft Baaham e.V.
16. Diakonie Deutschland
17. European Council on Refugees and Exiles (ECRE)
18. Dutch Council for Refugees
19. Emmaus Europe
20. Empowerment For Her
21. Estonian Refugee Council
22. European Network of Migrant Women
23. European Network on Statelessness
24. European Women's Lobby
25. European-Global Civil Society Organization (EGCSO)
26. FARR, the Swedish Network of Refugee Support Groups
27. Federation of Protestant Churches in Italy
28. Female Fellows e.V
29. Fenix Humanitarian Legal Aid
30. Finnish Refugee Advice Centre
31. Forum réfugiés
32. France terre d'asile
33. Fundacja Ocalenie
34. Gender Persecution in Afghanistan Accountability Working Group (GPWG)
35. Generation Outside Afghanistan.org
36. Greek Council for Refugees (GCR)
37. Greek Forum of Refugees
38. HIAS Greece
39. International Refugee Assistance Project (IRAP) Europe
40. Jesuit Refugee Service (JRS) Europe
41. KEIHAN Foundation

42. Melissa Network
43. Migrant Women Hungary Association/ She4She
44. NANSEN (The Belgian Refugee Council)
45. Network of Afghanistan Diaspora Organisations in Europe (NADOE)
46. NOAS Foundation
47. Passerell
48. PIC – Legal Center for the Protection of Human Rights and the Environment
49. Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants – PICUM
50. Portuguese Refugee Council (CPR)
51. PRO ASYL
52. Rainbow Afghanistan
53. Red Acoge
54. Refugee Advisory Board
55. Refugee Support Aegean (RSA)
56. Renovar Mouraria
57. Safe Passage International
58. Schweizerische Flüchtlingshilfe (Swiss Refugee Council)
59. SOLIDAR
60. Symbiosis-Council of Europe School of Political Studies in Greece
61. UNIRE-APS
62. Vluchtelingenwerk Vlaanderen